

NORGES HØYESTERETT

Den 6. juni 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-01003-A, (sak nr. 2007/138), sivil sak, anke,

KLP Skadeforsikring AS

(advokat Joakim Bakke-Nielsen – til prøve)

mot

1. Gjensidige Forsikring

2. Sparebank 1 Skadeforsikring AS (advokat Lasse V. Haugen – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bruzelius**: Saken gjelder spørsmålet om varslingsregelen i forsikringsavtaleloven § 8-6 tredje ledd kommer til anvendelse for regresskrav mellom forsikringsselskaper.
- (2) Det kommunale helsehuset i Gjerstad ble totalskadet i brann 7. mars 2001. KLP Skadeforsikring AS (heretter KLP), som hadde forsikret bygningen, utbetalte 7 514 705 kroner til kommunen. Brannen var forårsaket av tre gutter under den kriminelle lavalder. To av dem var ansvarsforsikret i Gjensidige Forsikring (heretter Gjensidige), og den tredje i Sparebank 1 Skadeforsikring AS (heretter Sparebank 1).
- (3) I brev 11. november 2002 til Gjensidige og Sparebank 1 fremmet KLP krav om regress, jf. skadeserstatningsloven § 4-3 jf. § 4-2. Det ble anført at brannen var voldt ved grov uaktsomhet, og at guttene heftet solidarisk.
- (4) Gjensidige og Sparebank 1 avsto regresskravet med den begrunnelse at det ikke var utvist grov uaktsomhet. I brev 7. oktober 2003 til Gjensidige meddelte KLP at selskapet forberedte rettslige skritt, og ba opplyst om saken hadde vært forelagt advokat. I e-post 2. mars 2004 til Gjensidige anmodet KLP om utsettelse av foreldelsesfristen da man ønsket mer tid til å vurdere rettslige skritt. Gjensidige suspenderte foreldelsesfristen til 30. april 2004, og utsatte den deretter – etter anmodning – ytterligere. Sparebank 1

suspenderte også fristen. KLP, Gjensidige og Sparebank 1 ble enige om å suspendere foreldelsesfristen til det forelå rettskraftige avgjørelser i noen pågående rettssaker om kravet til grov uaktsomhet ved skade voldt av ungdommer. Dommen i den siste av disse sakene ble rettskraftig 7. februar 2005, og ankemotpartene har etter dette tidspunkt anført at kravet er foreldet. KLP er enig i det såfremt varslingsbestemmelsen ikke får anvendelse, eller om Høyesterett finner at ankemotpartene etter omstendighetene ga KLP tilfredsstillende varsel.

- (5) Saken ble brakt inn for Aust-Agder tingrett ved stevning 24. oktober 2005. I tilsvarene ble det påstått frifinnelse på grunn av foreldelse. Tingretten besluttet å dele forhandlingene og å behandle foreldelsesspørsmålet særskilt, jf. tvistemålsloven § 98 annet ledd.
- (6) Tingretten avsa dom 9. februar 2006, med slik domsslutning:
- ” 1. **Gjensidige Forsikring frifinnes.**
2. **SpareBank 1 Skadeforsikring AS frifinnes.**
3. **Hver av partene bærer sine egne saksomkostninger.”**
- (7) Tingretten kom under tvil til at forsikringsavtaleloven § 8-6 tredje ledd ikke får anvendelse mellom forsikringsselskaper i en regressrunde.
- (8) KLP anket dommen til Agder lagmannsrett, som 17. november 2006 avsa dom med slik domsslutning:
- ” 1. **Tingrettens dom stadfestes.**
2. **I saksomkostninger for lagmannsretten betaler KLP Skadeforsikring AS til Sparebank 1 Skadeforsikring AS kr 58 750 - femtiåttetusensyvhundreogfemti - og til Gjensidige Forsikring kr 22 500 - tjuetotusenfemhundre - innen 2 - to - uker fra forkynnelse av denne dommen, med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall til betaling skjer.”**
- (9) Også lagmannsretten kom til at varslingsbestemmelsen ikke får anvendelse ved regress mellom forsikringsselskaper.
- (10) KLP har anket over lagmannsrettens rettsanvendelse til Høyesterett.
- (11) Ankende part – *KLP Skadeforsikring AS* – har i korte trekk anført:
- (12) Lagmannsretten har tolket forsikringsavtaleloven § 8-6 tredje ledd første punktum feil. Bestemmelsen får etter ordlyden også anvendelse ved regress. Ved utbetalingen av tingsskadeerstatningen trådte KLP inn i skadelidtes krav for det beløpet som ble utbetalt, og er skadelidt for så vidt gjelder dette beløpet. En tingsskadeassurandør er skadelidt etter forsikringsavtaleloven § 7-6 første ledd. Tilsvarende må gjelde etter § 8-6 tredje ledd, som viser til §§ 7-6 og 7-7.
- (13) Selv om § 8-6 inneholder særregler i forhold til foreldelsesloven, får hovedprinsippene som foreldelsesloven bygger på – at man ville unngå grensdragingssspørsmål og et

dobbeltsporet system, jf. Ot.prp. nr. 38 (1977–78) Vedlegg 3, side 113 – også anvendelse ved tolkingen av bestemmelsene om foreldelse i forsikringsavtaleloven.

- (14) Det følger som nevnt av ordlyden at KLP er skadelidt. Dersom bestemmelsen ikke gjelder ved regresskrav fra en tingsskadeassurandør, oppstår unødvendige forskjeller, og systemhensyn tilsier således at KLP er skadelidt. Det følger også av retts tekniske hensyn at tingsskadeassurandøren er skadelidt. Det er ikke grunn til å skille mellom de forskjellige skadelidte. Man vil da i strid med hovedprinsippene for foreldelsesloven få et tosporet system. Flere av de større forsikringsselskapene har inngått ”avtale” om å følge varslingsbestemmelsen seg imellom.
- (15) Forarbeidene gir ingen veiledning ved tolkingen av bestemmelsen. Det bestrides ikke at bestemmelsen i første rekke ivaretar forbrukerhensyn. Men en tolking av skadelidte til bare å omfatte forbrukerskadelidte, gir varslingsplikten et snevrere anvendelsesområde enn det som følger av begrepet.
- (16) Subsidiært gjøres det gjeldende at KLP i egenskap av regresskreditor har trådt inn i skadelidtes posisjon, herunder retten til varsel etter tredje ledd. Konsekvens- og harmoniseringshensyn taler for at regresskreditor har slik rett. Det blir ellers tilfeldig når det skal gis varsel.
- (17) Dersom varslingsregelen i § 8-6 tredje ledd gjelder, er regresskravet ikke foreldet. Verken Gjensidige eller Sparebank 1 har gitt KLP ”særskilt skriftlig melding” om at foreldelse vil bli påberopt, jf. § 8-6 tredje ledd første og annet punktum. Det er ikke støtte i forarbeidene for at det skal gjelde andre krav til utformingen av varslet ved regress mellom forsikringsselskaper.
- (18) KLP Skadeforsikring AS har nedlagt slik påstand:
- ”1. **KLP Skadeforsikring AS regresskrav mot Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS v/styrets leder, er ikke foreldet.**
  2. **Saken hjemvises til tingretten for fortsatt behandling.**
  3. **Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS v/styrets leder dømmes in solidum til å erstatte KLP Skadeforsikring AS omkostninger for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 2 uker fra dommens forkynning til betaling skjer.”**
- (19) Ankemotpartene – *Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS* – har i korte trekk anført:
- (20) Ved utbetalingen under tingsskadeforsikringen fikk KLP en regressrett overfor skadevolderne og disses ansvarsassurandører. Forsikringsavtaleloven § 8-6 tredje ledd gjelder ikke mellom forsikringsselskaper ved regress. KLP er ikke sikrede i lovens forstand og verken ordlyd, forarbeider eller andre rettskilder støtter at et forsikringsselskap som søker regress, er skadelidte.
- (21) Lovgiver har ikke vurdert regresssituasjonen. Det er ikke behov for at domstolene skal opptre som lovgiver. Forsikringsavtaleloven er primært en forbrukerlov, og varslingsbestemmelsen må ses i tilknytning til annen forbrukerlovgivning. Det er ikke

tvilsomt at KLP har varslingsplikt overfor sine sikrede og skadelidte. Men det tilsier ikke at et forsikringselskap, som må forutsettes å kjenne foreldelsesreglene godt, også skal nyte godt av bestemmelsen. Som hovedregel er det forsikringselskap som er regresskreditor, og det har da liten praktisk betydning at varslingsbestemmelsen ikke gjelder for regresskrav mellom forsikringselskaper. Rettstekniske hensyn tilsier heller ikke en varslingsplikt overfor forsikringselskap.

- (22) Regresskreditor har adgang til å gå direkte på skadevolders ansvarsassurandør, jf. § 7-6 første ledd, jf. skadeserstatningsloven § 4-3 jf. § 4-2. Verken ordlyden til § 7-6 eller forarbeidene støtter at regresskreditor er skadelidt. Tilsvarende fremgår det klart av skadeserstatningsloven § 4-3 jf. § 4-2 at et forsikringselskap som regresskreditor er en annen enn skadelidte.
- (23) Det foreligger ikke bindende praksis mellom selskapene med hensyn til tolkingen av § 8-6 tredje ledd.
- (24) Subsidiært anføres at ankemotpartene har oppfylt kravene til varslingsplikt i tredje ledd. Mellom forsikringselskaper må bestemmelsen tolkes lempelig.
- (25) Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS har nedlagt slik påstand:
- ”1. Agder lagmannsretts dom av 17.11.2006 stadfestes dog slik at Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS tilkjennes saksomkostninger for Aust-Agder tingrett, med tillegg av lovens forsinkelsesrente.
  2. Gjensidige Forsikring og Sparebank 1 Skadeforsikring AS tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett, med tillegg av lovens forsinkelsesrente.”
- (26) *Mitt syn på saken:*
- (27) Det følger av skadeserstatningsloven § 4-3 at en tingsskadeassurandør som har utbetalt erstatning til skadelidte, kan kreve regress hos den ansvarlige skadevolder så langt skadelidte kunne ha krevd erstatning etter § 4-2. Det er sikker rett at en tingsskadeassurandør som har betalt erstatning til skadelidte, kan kreve regress av skadevolders ansvarsassurandør i stedet for å gå på skadevolder.
- (28) Forsikringsavtalelovens skadeforsikringsdel har bestemmelser om foreldelse i § 8-6. Ved endringslov 26. juni 1998 nr. 46 ble det føyd et nytt tredje ledd til paragrafen. Første og annet punktum lyder:
- ”Krav som er meldt til selskapet før foreldelsesfristen er utløpt, foreldes tidligst seks måneder etter at sikrede, eller skadelidte (jf §§ 7-6 og 7-7), har fått særskilt skriftlig melding om at foreldelse vil bli påberopt. Meldingen må angi hvordan foreldelse avbrytes.”**
- (29) Ved endringsloven ble det også tatt inn varslingsbestemmelser i lovens personforsikringsdel, jf. § 18-6 tredje ledd, yrkesskadeforsikringsloven § 15 tredje ledd og bilansvarsloven § 19 fjerde ledd tredje punktum.
- (30) Spørsmålet i saken er om retten til varsel etter § 8-6 tredje ledd første punktum også gjelder et tingsskadeforsikringselskap som har meldt et regresskrav til skadevolders ansvarsassurandør. Det er prinsipalt gjort gjeldende at regresskreditoren er omfattet av

bestemmelsens ordlyd, subsidiært at rett til varsel etter tredje ledd er en kravsegenskap som går over til regresskreditor.

- (31) Etter ordlyden er det sikrede eller skadelidte (jf. §§ 7-6 og 7-7) som skal varsles. Sikrede er definert i forsikringsavtaleloven § 1-2 bokstav c som ”den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket”. Det er enighet om at KLP ikke er sikrede. Men KLP gjør som nevnt gjeldende at selskapet etter utbetalingen av tingsskadeforsikringen er skadelidt for så vidt gjelder det utbetalte beløpet.
- (32) Begrepet skadelidt er ikke definert i forsikringsavtaleloven eller i skadeserstatningsloven. Det er klart at begrepet, slik det benyttes i tredje ledd første punktum, omfatter den eller de som er påført en skade, hva enten det er tale om person-, tings- eller formuesskade. Det følger etter mitt syn ikke av ordlyden at skadelidte også omfatter regresskreditor. En slik tolking må i tilfelle ha støtte i lovforarbeidene, eller følge av henvisningen til §§ 7-6 og 7-7.
- (33) Det fremgår av forarbeidene til tredje ledd at varslingsplikten ble innført fordi lovgiver mente det ”kan virke urimelig at forsikringsselskapene har en formell adgang til å påberope seg foreldelse i situasjoner hvor foreldelsesreglene kan oppfattes som en ren felle for skadelidte”, og at ”[h]ovedsiktet med lovforslaget er å sikre at sikrede gjøres kjent med at kravet blir foreldet, slik at han eller hun gis muligheter til å avbryte foreldelsen”, jf. Ot.prp. nr. 44 (1997–98) side 11. Initiativ til en slik regulering ble tatt av Landsforeningen for Trafikkskadde, som i brev til Justisdepartementet hadde foreslått at det for tilfeller der erstatningskrav rettes mot et forsikringsselskap, skulle innføres en regel om varslingsplikt dersom skadevolder ønsket å påberope seg foreldelse.
- (34) Bakgrunnen for og formålet med bestemmelsen taler etter mitt syn mot at skadelidte også omfatter et forsikringsselskap som søker regress hos skadevolders ansvarsassurandør. Hensikten med bestemmelsen var som nevnt å tette et hull i foreldelseslovgivningen som ble oppfattet som en felle for skadelidte, jf. også Innst. O. nr. 57 (1997–98) side 3. Bestemmelsen fremtrer således som en forbrukerbestemmelse, selv om den i samsvar med ordlyden gjelder alle direkte skadelidte, også juridiske personer og enkeltpersoner med kunnskap om foreldelsesreglene.
- (35) Som nevnt vises det i tilknytning til begrepet skadelidte i § 8-6 til §§ 7-6 og 7-7, som regulerer skadelidtes rett til å holde seg til sikredes ansvarsassurandør med sitt erstatningskrav. Slik jeg ser det, regulerer ~~ikke~~* disse bestemmelser den umiddelbart skadelidtes rett til direkte krav mot ansvarsassurandøren. KLP har vist til merknadene til lovutkastet § 7-6 i NOU 1987: 24, hvor utvalget på side 159 første spalte uttaler at dersom skadelidtes tap er dekket av egen person- eller tingsskadeforsikring, ”vil hans forsikringsselskap kunne gjøre gjeldende kravet mot selskapet, så langt dette følger av reglene om forsikringsselskapers regress i skadeserstatningsloven”. Etter KLPs syn må dette forstås slik at lovgiver har ment at skadelidte etter § 7-6 omfatter regresskreditor. Etter mitt syn ligger det ikke mer i uttalelsen enn at et forsikringsselskap som gjør opp en person- eller tingsskadeforsikring, trer inn i skadelidtes krav mot ansvarsassurandøren.
- (36) Subsidiært har den ankende part anført at når et forsikringsselskap gjør gjeldende regresskrav mot en ansvarsassurandør, trer selskapet også inn i retten til å bli varslet etter § 8-6 tredje ledd. Dette er jeg ikke enig i. Spørsmålet om en regresskreditor trer inn i

*Rettet i medhold av tvml. § 156, jf. § 158.

20. juni 2007
Kirsti Coward
(sign.)

skadelidtes rettigheter, vil måtte avgjøres for hver enkelt rettsvirkning. Bestemmelsene i forsikringsavtaleloven § 8-6 første og annet ledd om foreldelse er særregler i forhold til foreldelsesloven. Varslingsbestemmelsen i tredje ledd fastsetter særvilkår for at et selskap skal kunne anføre foreldelse etter første og annet ledd. Dette taler etter mitt syn for at tredje ledd ikke bør gis anvendelse utenfor det som ved en naturlig tolking følger av bestemmelsens ordlyd og formål. Jeg kan heller ikke se at det mellom forsikringsselskaper er behov for varsel om at den ene parten vil påberope seg foreldelse av kravet, og viser til at redegjørelsen innledningsvis viser at KLP ved flere anledninger ba ankemotpartene om suspensjon av foreldelsesfristen. Heller ikke retts tekniske hensyn taler etter mitt syn for at varslingsregelen bør gjelde ved regress mellom forsikringsselskaper.

- (37) Det foreligger ikke rettsavgjørelser av interesse, og det spørsmål saken reiser, har ikke vært behandlet i juridisk teori. Ankende part har vist til at flere av de større forsikringsselskapene i 2005 var innstilt på å følge varslingsbestemmelsen seg imellom ved regress. Etter mitt syn er dette ikke noen praksis som taler mot min forståelse av bestemmelsen.
- (38) Jeg er etter dette kommet til at lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 1, må stadfestes.
- (39) Anken har ikke ført frem. Ankemotpartene, som ble tilkjent saksomkostninger for lagmannsretten, har lagt ned påstand om saksomkostninger for Høyesterett og tingretten. Saken gjelder imidlertid et spørsmål hvor det er i partenes felles interesse å få en rettsavklaring, og jeg er kommet til at hver av partene bør bære sine egne omkostninger for alle instanser.
- (40) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, stadfestes.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke for noen instans.

- (41) Dommer **Skoghøy:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (42) Kst. dommer **Falkanger:** Likeså.
- (43) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (44) Dommer **Coward:** Likeså.

(45) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 1, stadfestes.
2. Saksomkostninger tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekreftes: